

URBACT HÍRLEVÉL

2011. január

14

URBACT HÍRLEVÉL

Befogadó szociális lakhatás; Változó közlekedési szokások; Kikötővárosok rehabilitációja

Fókuszban:

Új társadalmi egyezmény a biztos lakhatásról?

Ígéretes lehetőségek a városok számára a lakhatás biztosítására

Kivonat Heidrun Feigelfeld a SUITE projekt vezető szakértőjének a 2010-es URBACT Tribune-ben megjelent cikkéből

A növekvő, vagy magas munkanélküliség jelen kontextusában a városok feladata lakosságuk, különösen az alacsonyabb jövedelmű emberek helyzetének erősítése, akiket különösen érintenek a munkaerőpiaci változások. Ezért a helyi akcióknak nem szabad

csak a foglalkoztatás területére koncentrálniuk, hanem az élet olyan más területein is a növekvő biztonságra kellene összpontosítaniuk, mint a lakhatás. A lakhatás és foglalkoztatás ráadásul szorosan összekapcsolódnak, hiszen az egyik hiánya a másik elvesztését is eredményezheti. Ezért válik fontos prioritássá a befogadó lakhatás biztosítása a társadalmi integráció előmozdítása érdekében.

Az önkormányzatok sokoldalú megelőző intézkedéseket dolgoztak ki a lakhatás biztosítására – mint például lakhatási, oktatási és foglalkoztatási célok kombinálása –, amelyekkel elkerülhetőek a munkaerő piacra történő reintegráció hosszú távú társadalmi költségei. Ez gyakran nem pénz kérdése, inkább a különböző szakterületeken és hierarchia szinteken történő kreativitástól és együttműködéstől függ.

A SUITE URBACT lakhatási projekt, a társadalmi és városi befogadásra összpontosít a lakhatáson keresztül. Hét ország kilenc városa (Krakkó, Newcastle, Rennes, Tallinn, Nantes, Iasi, Santiago de Compostela, Hamburg és Medway) dolgozik együtt azon, hogy megoldást találjanak a fenntartható és megfizethető lakáskínálat, valamint a társadalmi kohézió biztosítására a különböző státuszú vagy etnikai háttérű lakók keverése és a fenntartható lakhatási megoldások segítségével.

Íme néhány jó példa a projektből:

Megfizethető és stabil otthonok: előrelátó gondoskodás

A megfizethető és hosszútávra szóló otthonok biztosítása számos szakterület együttműködését igényli. A megfizethető és elfogadható színvonalú lakáskínálat, és az ahhoz történő hozzáférés biztosítása elsődleges feladat, emellett éppolyan fontos a fenntartási és felújítási költségek alacsonyan tartása. Ugyanakkor a lakáshiány

megelőzése szintén központi kérdés a “befogadó lakhatás” biztosításában, a bérlők és lakástulajdonosok megóvása a fizetésektelelenné válástól pedig elsődleges szempont kell, hogy legyen.

A “Lehetőségek a 18 év alattiak számára” projekt Newcastle-ban például rámutat arra, hogyan lehet elkerülni a lakáshiány problémáját, ha a fiatal lakáskeresőket egy átfogó megközelítés révén vonjuk be. A program számos tevékenységet tömörít a lakhatás biztosítása és kezelése terén a 18. életévüket még be nem töltött fiatalok számára, akik szeretnének egy első önálló lakást. Ezek a fiatalok jelenlegi helyzetük értékelésével és széleskörű tanácsadási szolgáltatás keretében kapnak segítséget. Ha a fiatal elfoglal egy lakást, egészen addig segítik és kísérik őt, amíg helyzete nem stabilizálódik.

A hajléktalanság nem sorsszerű: visszatérés a stabil életbe

A hajléktalanok reintegrációja is nagy kihívást jelent. Néhány olyan példa, mint az “Első Lakás program” Finnországban, Hollandiában és Skóciában pozitív

eredményekkel büszkélkedhet ezen a téren. Alapelvük, hogy a hajléktalan embereknek lehetőséget biztosítsanak, hogy minél előbb független és megfizethető lakáshoz jussanak, anélkül hogy támogatott lakásokban éljenek. Ezek az emberek önálló lakóegységekben, rugalmasan élnek, miközben megfelelő támogatást kapnak alapvető szükségleteik kielégítéséhez: lakáshoz, munkához juthatnak, és lelki gondozást kapnak.

Lakhatás és munka: A foglalkoztatás és vállalkozás kapcsolata

Bár a munka- és lakóhely térben egyre inkább elkülönült a történelem során, a közös akciók kiemelkedő fontosságúak, amikor egy lakónegyedben a munkanélküliség nagyfokú koncentrációjáról beszélünk. Erre több jó példa is van. Például Berlin Kiez negyedében szakképzési és oktatási lehetőségeket biztosítanak az “Fabrik Osloer Strasse” Közösségi Házban. Egy másik kerületben a bevándorló nőket képzés után “kerületi családtámogatóként” foglalkoztatják, amely ugyancsak jó módja az integrációnak!

Ugyan a SUITE és CO-NET projektekben nem vesz részt magyar partner, hazánkban is aktuális kérdés a megfelelő és megfizethető lakhatás biztosítása. Különösen az elmúlt évtizedben felvett lakáshiteleknek a válság következtében megemelkedett törlesztő részletei miatt eladósodott, illetve a tartósan munkanélkülivé vált családok, vagy éppen az országosan 25-30 ezer főre tehető hajléktalan népesség esetében jelent súlyos problémát a megfizethető lakhatás biztosítása. Szerencsére már hazánkban is található jó kezdeményezések a lakhatás és foglalkoztatás komplex megközelítésére, mint amilyen a Magyar Vöröskereszt által indított Szolgáltatóház projekt, melynek célja a hajléktalanok reintegrálása egy komplex képzési, foglalkoztatási és lakhatást segítő, valamint mentálhigiénés gondozást is magába foglaló 2-3 éves folyamatos segítségnyújtás keretében.

További részletek:

- A teljes cikk - [URBACT Tribune](#) – URBACT Honlap
- [SUITE](#) – URBACT Honlap
- CO-NET projekt (berlini példa) – [Tanulmány](#)

Interjú:

“Változtassuk meg közlekedési szokásainkat!” – Oswin Donnerer, Weiz (Ausztria)

Oswin Donnerer környezetvédelemért és egészségügyért felelős városi tanácsnok az ausztriai Weiz-ban, és egy műszaki szakiskolában is tanít. Emellett az [Active Travel Network](#) nevű URBACT projektben, amely a gyaloglást és

kerékpározást népszerűsíti a rövidebb városban belüli távok megtételére, a vezető partner Weiz várost képviseli. A jelen cikkben megosztja az olvasókkal városa lelkes és célratörő jövőképét.

Ismerősen hangzik [Weiz](#) neve? Talán egy Arnold Schwarzeneggerről szóló cikkben olvashattak róla, aki innen származik. A város Ausztria dél-keleti részén helyezkedik el, nem messze az ország második legnagyobb városától, Graztól, és 9000 lakost, a környező településekkel együtt a térség 20 000 főt számlál.

Oswin Donnerer, aki a városban született, azt mondja róla: „Weiz száz éven át iparváros volt. Valójában, az ipari termelés a középkor óta tart, köszönhetően a város folyójának, amely sosem fagy be télen. Ma, az elektrotechnika a legfontosabb helyi gazdasági tevékenység, és két nemzetközi szereplő van jelen: a Siemens és az Andritz gépgyár. A város legnagyobb hátránya, hogy nincsen közvetlen kapcsolata az autópályával. A gazdasági válság során azonban jól tartotta magát és a munkanélküliségi rátája az egyik legalacsonyabb Ausztriában. Tetszik, hogy az emberek itt milyen barátságosak. Természetesen szeretem a közeli hegyeket is a nagyszerű panorámával. Őszintén szólva, nem tudok olyant mondani, amit nem szeretek a városomban!”

Egy ambiciózus környezetvédelmi politika

Oswin Donnerer 1993 óta városi tanácsnok, és ez a hivatás azt jelenti számára, hogy tehet valamit a környezetért és az egészségért a gyakorlatban. A város nagyon aktív és innovatív a környezetvédelmi témákban. Van például egy 2000-ben épült biomassza hőerőműve, amely jelenleg 1600 lakást és 65 ipari fogyasztót lát el. A cél az energia-önellátás. „Tíz évvel ezelőtt ez a cél kissé valószerűtlen és utópisztikus volt, mára azonban lépésről lépésre közelebb kerülünk hozzá”, mondja Oswin Donnerer.

A „Gemini ház” egy olyan megközelítést testesít meg, amely egyszerre jövőbe mutató és megvalósult: 80m² területű napelem fedí,

amely több energiát termel, mint amennyit fogyaszt. A módszer nagyon újszerű és úgy működik, mint a napraforgó, követi a nap járását. „Az elmúlt tíz évben több mint 20 környezetvédelmi díjat kaptunk önállóan és helyi civil szervezetekkel együtt a települési projektjeinkért” - mondja Oswin Donnerer.

Ötletes kezdeményezések az alacsony környezetterhelésű közlekedési formák ösztönzésére

Oswin Donnerer különösen elkötelezett a közlekedési megoldások iránt. Weiz-ot egy emberléptékű városnak tartja, ahol semmi sincsen messze egymástól és csalódott azon lakosok miatt, akik ennek ellenére az autójukat használják a rövid utakhoz, különösképpen a miatt a 6000 ember miatt, akik napi szinten ingáznak Weiz-ba a környező, gyakran nagyon közeli városokból. Hangsúlyozza, hogy Ausztria üvegházhatású gázkibocsátásának 25 %-át az autók okozzák. 1990 óta 60%-kal növekedett a közlekedésből származó kibocsátás.

Számos kezdeményezés indult a gyaloglás és kerékpározás népszerűsítésére:

- „A hónap kerékpárosa” fotója megjelenik a városi újságban
- Kerékpározási gyorstanfolyamokat tartanak a gyermekintézményekben speciális felszereléssel
- Biciklis szezonnyitó eseményt rendeznek
- Bicikli cserebere piacot működtetnek
- Gyalogos mérföldek koncepció
- Meghirdették a PEDELEC programot, amely egy elektromos bicikli program, a régióval közösen finanszírozásban. Weiz és néhány szomszédos város 200 pedelec kerékpárt szerzett be. „Az emberek bérelhetik őket, könnyű megoldás és hatékony ösztönző”, mondja Oswin Donnerer.

Projektek sora indul 2011-ben

Számos közlekedéshez kapcsolódó kezdeményezést terveznek 2011-re, mint a „Bringázz a munkába” kampány, séták a polgármesterrel, „lépésgyűjtő” rendezvények, stb. Oswin Donnerer sok reményt fűz az URBACT Helyi Akciótervhez is, amelynek révén a szomszédos településekkel való közös építkezésre számít: „Ennek a tervnek egy bicikli-úthálózathoz kell vezetnie, amely összekapcsolná a térség összes városát. Reméljük, hogy ez a közúti forgalom csökkenéséhez vezet.”

Jelenleg az URBACT projekt megvalósítása folyamatban van, miután 2010 szeptemberében lezajlott az első sikeres találkozó az Active Travel Network [11 projektpartnere](#) között, és nemrég a Weiz-i Helyi Támogatócsoport felállítása is megtörtént. Oswin Donnerer a megvalósítás fő akadályaként az adminisztratív munkát említi, amit részben az magyaráz, hogy a városnak ez az első tapasztalata egy nemzetközi projekt vezetésében. Az ő meggyőződésére és energiájára azonban

számítani lehet a partnerek mozgósításában Weizban, és az URBACT keretében is. Oswin Donnerer versenykerékpárosként, futóként és maratonistaként minden nap jó példával jár elől!

Bringázz

a munkába!

Magyarországon a közlekedési, egészségügyi és környezetvédelmi tárcák 2007-ben hirdették meg a Kerékpáros Magyarország Programot (KMP). A program kiemelt fontossággal kezeli a kerékpározás népszerűsítéséhez elengedhetetlen kampányokat, ilyen a *Bringázz a Munkába!* is. A kampány a Magyar Kerékpárosklub szervezésében valósul meg az európai Lifecycle projekt és a Kerékpáros Magyarország Program keretében az Európai Unió támogatásával. A résztvevők száma évről évre bővül, és egyre több programmal egészül ki a kampány: versenyt szerveznek a cégek között, kapcsolódó eseményeket rendeznek a kampány ideje alatt, és 2010-ben már az iskolások is részt vehettek.

További részletek:

- [Active Travel](#) - URBACT honlap

URBACT HÍREK

Kikötővárosok rehabilitációja: a fókuszban Trieszt!

Ha Önt érdekli a kikötővárosok rehabilitációja, az URBACT CTUR (Hajózás és a kikötői épített örökség helyreállítása) projekt hírlevelének harmadik számában Triesztről, az Adriai-tenger partján fekvő olasz üdülőhelyről olvashat. A korábbi számok a bulgáriai Várna és a portugál Matoshinhos városokkal foglalkoztak.

A CTUR hírlevél bemutatja, hogy Trieszt hogyan kívánja megújítani és kibővíteni jelenlegi kikötőjét, és interjút közöl Trieszt polgármesterével Roberto Di Piazza-val, valamint a Trieszti Kikötői Hatóság elnökével Claudio Boniciolli-val.

A tengeri hajózás és szállítmányozás az elmúlt évtizedekben drámai változásokon ment át, ami a kikötővárosokra is nagy hatást gyakorolt. A kikötői tevékenységek városon kívül helyezése, vagy egyszerűen csak a forgalom csökkenése következtében számos tengerparti kisvárosnak meg kell küzdenie a felhagyott területek és üresen álló

épületek, kihasználatlan infrastruktúra kihívásaival a város korábbi központjában. A funkcionális kapcsolatok és közlekedési hálózatok veszítettek jelentőségükből, ezáltal a korábban életteli kikötővárosok hanyatlásnak indultak. A kikötői hatóságok pozíciójának változásai sok helyen alapvetően alakították a hagyományosan a város és kikötő közötti közvetítő szerepet betöltő irányítási rendszert, szükségessé téve az új partnerstruktúra fejlesztését, és a belőle való profitálást.

Ezekre a hátrányokra és módosításokra ma már egyre inkább lehetőségekként tekintünk, amit azon városok példái hitelesítenek, ahol sokszínű kikötői tevékenységkört alakítanak ki, aktív tervezéssel segítik a tevékenységek áthelyezését, kihasználják a fejlesztések számára elérhető területet, hogy új, vonzó vízparti fejlesztéseket hajtsanak végre és a kikötő örökségének és infrastruktúrájának innovatív újrahasznosítását valósítják meg.

További részletek:

- [CTUR](#) - URBACT honlap
- [CTUR Trieste CityNews](#) - URBACT honlap
- [CTUR Matosinhos CityNews](#) - URBACT honlap
- [CTUR Varna CityNews](#) - URBACT honlap

Ismerje meg valamennyi URBACT projektet egy [online videó](#)n keresztül!

URBACT Video: Common challenges, concrete results

URBACT II

Az **URBACT** olyan tapasztalatcserét és tanulást támogató program, mely az európai fenntartható városfejlesztést segíti.

A program képessé teszi a városokat arra, hogy a főbb városi kihívásokra közösen megoldásokat dolgozzanak ki és az egyre komplexebb társadalmi változásokkal szembesülő városok központi szerepét megerősítse. Az URBACT segíti a városokat abban, hogy olyan új és fenntartható gyakorlati megoldásokat alakítsanak ki, melyek integrálják a gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziót. Az URBACT lehetővé teszi a városok számára, hogy Európa-szerte megosszák a legjobb gyakorlati példákat és tapasztalatokat minden várospolitikában érintett szakemberrel. Az URBACT 290 várost, 29 országot és 5000 aktív résztvevőt jelent.

www.urbact.eu/project/

URBACT Nemzeti Terjesztési Pont:

VÁTI Nonprofit Kft.
Nemzetközi, Területpolitikai és Urbanisztikai Iroda

E-mail: urbact@vati.hu
Tel.: 06 1 2243251 Fax: 06 1 2243290
Web: <http://www.vati.hu/> és <http://www.urbact.hu>

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

